

2020

SANSKRIT — HONOURS

Fifth Paper

(Course – I)

Full Marks : 50

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Unit - I

(Marks : 30)

1. Translate into English or Bengali **any one** of the following *mantras* :

8×1

(a) यद्ब्रह्म द्वाशुषे त्व-

मग्ने भद्रं करिष्यसि।

तवेत्तत् सत्यमङ्गिरः॥

(b) प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो

विश्वां ज्ञातानि परि ता बभूव।

यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु

वयं स्याम पतयो रयीणाम्॥

(c) संगच्छ्वं संवदध्वं

सं वो मनांसि जानताम्।

देवाभागं यथापूर्वं

सञ्जानाना उपासते॥

2. Name a secular hymn from your text. Why is it so called? Narrate the contents of the hymn with apt quotations from the text. 1+2+7

Or,

Why the *Devī-sūkta* is called आध्यात्मिक? Who is the seer of this *sūkta*? Name the metre. Bring out the philosophical implication of the hymn with supporting text. 2+2+6

Please Turn Over

3. सप्रसङ्गं मन्त्र एकः सुरगिरा व्याख्येयः।

12×1

- (a) य आत्सदा बलदा यस्य विश्वं
उपासते प्रशिषु यस्य देवाः।
यस्य छायामृतं यस्य मृत्युः
कस्मै देवाय हविषा विधेम॥
- (b) स नः पितेव सूनवे—
ऽग्ने सूपायनो भव।
सचस्वा नः स्वस्तये॥
- (c) समानी व आकृतिः
समाना हृदयानि वः।
समानमस्तु वो मनो
यथा वः सुसहासति॥

Or,

4. Answer *any one* from the following :

- (a) अधोदत्तेषु पदेषु यथेच्छं द्वयोः व्याकरणगता टीका लेख्या।
सचस्वा, पितेव, मूर्धन्, वक्षति।

6×2

अथवा,

- (b) निम्नलिखितानां विषयाणां मध्ये यथाभिमतं द्वयोः विनियोगगता टिप्पणी कार्या।
प्रातरनुवाकः, पवमानेष्टिः, याज्या, अग्नीषोमप्रणयनम्।

6×2

अथवा,

- (c) निम्नोद्धृतेषु सन्दर्भेषु एकतरस्य यथाभिलाषं व्याख्या कार्या।

12×1

- (i) तस्मिन् सूक्ते प्रथमाया ऋचो द्वितीयस्यां पवमानेष्टौ स्विष्टकृतो याज्यात्वेन विनियोगः।
(ii) वरुणप्रघासेषु कायस्य हविषो हिरण्यगर्भ इत्येषा याज्या।

(3)

P(III)-Sanskrit-H-5(Course-I)

Unit - II

(Marks : 20)

5. Answer *any one* from the following :

प्रदत्तयोः मन्त्रस्यैकस्य पदपाठरूपं प्रदर्शयताम्।

10×1

(a) 1 (a) अथवा 3(c)

(b) अधःप्रदत्तेषु वैदिकपदेषु यथेच्छं पञ्चानां लौकिकरूपं देवनागरीलिप्या प्रदेयम्।

5×2

मित्रावरुणा, स्वस्तये, अश्ववत्, रुद्रेभिः, विश्वा, दृष्ट्वाय, उत।

6. यथामति विषयमेकमवलम्ब्य आलोच्यताम्।

10

(i) वैदिकवाङ्मये लेट्-लकारस्य प्रयोगः।

(ii) वैदिकसंस्कृते उपसर्गस्य व्यवहारः।

(iii) स्वतन्त्रः स्वरितः।
